

Strategisk plan för Sotenäs kommuns folkhälsöarbete

2016-2019

SOTENÄS KOMMUN

Strategisk plan för Sotenäs kommuns folkhälsoarbete 2016-2019

1. Inledning

Folkhälsoarbete är ett långsiktigt arbete för att stärka och utveckla livsvillkor som främjar hälsa och förebygger ohälsa. Arbetet grundas på kunskap om befolkningens hälsa och livsvillkor och på sambanden mellan samhällets utformning och människors hälsa. Folkhälsoperspektivet måste därför finnas med i alla delar av samhälls- och verksamhetsplaneringen.

Planen skall vara styrande och vägledande och en sammanhållande länk för det främjande och förebyggande arbetet för samtliga verksamheter i Sotenäs kommun. Med detta dokument som stöd kan nämnder, verksamheter och andra folkhälsoaktörer ta fram egna mål och handlingsplaner för det egna folkhälsoarbetet.

2. Inriktning och värdegrund

Kommunfullmäktige antog 090625 Folkhälsopolitisk policy för Västra Götaland att gälla för folkhälsoarbetet i Sotenäs. Policyn skall användas som stöd för att utveckla samverkan och ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med att förbättra folkhälsan i Sotenäs. Den anger inriktning, värdegrund och förhållningssätt och skall vara vägledande för det främjande och förebyggande folkhälsoarbetet i Västra Götaland. Policyn tar sin utgångspunkt i FN:s deklaration om mänskliga rättigheter samt det nationella folkhälsomålet.

Policyn identifierar sex utmaningar vilka är avgörande för folkhälsans utveckling och i arbetet för en jämlik och jämställd hälsa:

- Jämlika och jämställda livsvillkor
- Trygga och goda uppväxtvillkor
- Livslångt lärande
- Ökat arbetsdeltagande
- Åldrande med livskvalité
- Goda levnadsvanor

Policyns vision, synsätt och inriktning skall integreras i ordinarie organisations verksamheter.

Övriga styrande dokument för folkhälsoarbetet är:

- Samling för social hållbarhet – åtgärder för jämlik hälsa i Västra Götaland
- Regeringens propositioner och mål för folkhälsan – *En förnyad folkhälsopolitik* 2007/08:110 och *Mål för folkhälsan* 202/03:35
- Vision Västra Götaland - Det goda livet
- Sotenäs Vision 2020 med inriktningsmål

2.1 Jämlikhet i hälsa

Ökad jämlikhet i hälsa är en förutsättning för att uppnå ett långsiktigt socialt hållbart samhälle och ska särskilt beaktas i folkhälsoarbetet. Ett socialt hållbart samhälle innebär att grundläggande mänskliga rättigheter respekteras och att inga grupper missgynnas strukturellt. Barn och ungas behov och rättigheter ska särskilt uppmärksammas.

3. Struktur och inriktning för folkhälsoarbetet

Det övergripande målet med folkhälsoarbetet i Sotenäs är att **”Skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa hos Sotenäs befolkning”**

Folkhälsoarbetet i Sotenäs ska inriktas på att uppnå det övergripande målet genom insatser som bidrar till att möta de sex utmaningarna i den folkhälsopolitiska policyn.

Varje nämnd och förvaltning har i uppdrag att formulera egna verksamhetsmål för folkhälsoarbetet genom att:

- Identifiera och prioritera åtgärder/aktiviteter i nämndens verksamhet som har betydelse för folkhälsans utveckling i Sotenäs.
- Genomföra åtgärder och aktiviteter vilka bidrar till att förbättra folkhälsan i Sotenäs.
- Följa upp folkhälsoarbetet inom ramen för ordinarie verksamhetsuppföljning

3.1 Jämlika och jämställda livsvillkor

Hälsan är ojämnt fördelad mellan socioekonomiska grupper, mellan kvinnor och män och mellan flickor och pojkar. Jämlika och jämställda livsvillkor, liksom social integration, har betydelse för god hälsa och social hållbarhet. Möjlighet till delaktighet och att kunna påverka samt tillgång till sociala nätverk och mötesplatser skapar möjlighet till engagemang och handlingskraft. Att känna sig trygg är en rättighet och en förutsättning för att kunna delta i samhällslivet.

Arbetet ska inriktas på att:

- Motverka socioekonomiska skillnader och hälsoklyftor i befolkningen
- Verka för ökad integration och inkludering
- Verka för ökad delaktighet och inflytande
- Verka för ökad trygghet och minskad brottslighet
- Motverka våld i alla former

3.2 Trygga och goda uppväxtvillkor

Barns hälsa är nära förknippad med deras uppväxtvillkor. Under barndomen grundläggs förutsättningar för den fysiska och psykiska hälsan senare i livet. Familjens livssituation är betydelsefull för barnens villkor och framtid och påverkar barnets hälsa redan i

graviditeten. Barn och ungdomar skall ges förutsättningar att stärka sin sociala identitet och skaffa sig erfarenheter och kunskap som krävs vid livsval och vuxenliv.

Arbetet ska inriktas på att:

- Öka barns och ungas möjlighet till delaktighet och inflytande
- Utgå från att föräldrar är barnets främsta resurs och stötta dem i den uppgiften
- Främja en positiv livsstil och god hälsa bland barn och unga
- Bidra till flickor och pojkars lika villkor

3.3 Goda levnadsvanor

Vår livsstil och våra levnadsvanor har stor betydelse för hälsan. Var och en ska ges förutsättningar att ta ansvar för sin hälsa. För att främja goda levnadsvanor behövs mötesplatser och verksamheter som är positiva för människors hälsa och en resurs i arbetet för goda levnadsvanor

Arbetet ska inriktas på att:

- Motverka användning av tobak, alkohol, narkotika och dopningspreparat
- Främja allas lika möjligheter till deltagande i kultur och fritidslivet
- Möjliggöra för individen att göra hälsosamma val
- Stimulera utveckling av hälsofrämjande mötesplatser

3.4 Livslångt lärande

Människors livschanser och hälsa påverkas av deras möjligheter till utbildning och kompetensutveckling, vilket i sin tur skapar förutsättningar att välja livsstil och arbete. Kvinnor och män skall ges samma förutsättningar att göra studie- och yrkesval som inte är traditionellt könsbundna. Livslångt lärande bidrar till ökad självkänsla och medvetenhet för individen och ökad handlingsberedskap såväl för individen som för samhället.

Arbetet ska inriktas på att:

- Uppmuntra till att använda mötesplatser och nya arenor för lärande
- Verka för utbildning och kompetensutveckling utifrån individuella förutsättningar och behov.
- Skapa förutsättningar att göra studie- och yrkesval som inte är traditionellt könsbundna

3.5 Ökat arbetsdeltagande

Möjlighet till arbetsdeltagande är grundläggande i ett välfärdssamhälle. Det bidrar till hållbar utveckling och skapar mervärde genom delaktighet och inflytande. Arbete är en hälsofrämjande faktor och är av avgörande betydelse för människors hälsa och för

folkhälsan. Kvinnor och män skall ges möjlighet att delta i ett arbetsliv fritt från diskriminering. Ett lättillgängligt arbetsliv som är anpassat till människors olika förutsättningar och livets olika faser bidrar till välfärdsutveckling och kan motverka utanförskap.

Arbetet ska inriktas på att:

- Främja hälsoperspektivet inom arbetslivet
- Verka för meningsfull sysselsättning för alla grupper
- Verka för utvecklande former av vägledning för att möta arbetsmarknadens behov
- Stimulera till ökat antal arbetstillfällen

3.6 Äldrande med livskvalité

Andelen äldre ökar. Äldres livserfarenhet, kunskap och kompetens är en samhällsresurs som skall tas tillvara. Sociala, fysiska, psykiska och ekonomiska livsvillkor påverkar förutsättningarna för åldrande med livskvalité. Kvinnors och mäns olika villkor skall särskilt uppmärksammas. Stärkt och bevarad hälsa ökar möjligheterna till ett självständigt liv. Viktiga hälsofrämjande faktorer är att kunna behålla och skapa sociala nätverk och att leva ett aktivt liv. Äldrande med livskvalité måste utgå från den enskildes förutsättningar och behov.

Arbetet ska inriktas på att:

- Öka äldres möjligheter till delaktighet och inflytande
- Främja äldres möjligheter att påverka sin vardag och leva självständigt
- Stimulera till aktivt liv
- Verka för ökad känsla av trygghet

4. Stöd och samordning

Som stöd i arbetet finns möjlighet att ansöka om utvecklingsmedel för folkhälsoinsatser hos Hälsorådet. Kommunens folkhälsostrateg finns som resurs och stöd för nämnder och förvaltningar i arbetet.

5. Uppföljning

Varje nämnd och förvaltning ansvarar för planering och uppföljning av insatser inom ramen för det ordinarie uppföljningssystemet.

Folkhälsoarbetet följs upp årligen i kommunens årsredovisning.

Välfärdsredovisning tas fram vartannat år.